

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΙ' ΕΝ ΕΤΟΣ

Ἑσωτερικοῦ δραχ. 7.—Ἑξωτερικοῦ φρ. χρ. 8

Δι' συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς καὶ εἶνε προπληρωτέαι δι' ἓν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐν Ἑλλάδι λεπ. 15.—Ἐν τῷ Ἑξωτ. φρ. χρ. 0,15

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἔν Ἀθήναις

Ὁδὸς Αἰόλου, 117, ἔναντι Χρυσοσπηλαιώσεως

Περίοδος Β'.—Τόμ. 5^{ος}.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Νοεμβρίου 1898

Ἔτος 20^{ον}.—Ἀριθ. 48

Η ΣΦΙΓΞ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 369)

Ἐπρεπε νὰ κατέλθωμεν εἰς τὴν ἀκτὴν, νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν ὀγκόπαγον, νὰ μετακομίσωμεν τὰς σκηναὶς καὶ τὰ τρόφιμα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, νὰ λάβωμεν ὅλα τ' ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν διαχείμασιν, τὴν ὁποίαν θὰ μας ἐπέβαλλον αἱ περιστάσεις. . .

Εἶνε περιττὸν νὰ εἴπω, ὅτι τὸ ἔδαφος δὲν ἔφερεν οὐδὲν ἱχνος ἀνθρωπίνου ποδός, οὐδὲν λείψανον κατοικίας, οὐδὲν τεκμήριον διαμονῆς ἀνθρώπων. Βεβαίως οὔτε οἱ ναυαγοὶ τῆς Ἰάνας, οὔτε ἄλλος κανεὶς εἶχε πατήσῃ ποτὲ τὴν ἔρημον αὐτὴν γῆν τοῦ πόλου, «τὴν ἀνεξερεύνητον χώραν» ὥπως τὴν ὀνομάζουσι νεώτεροί τινες γεωγράφοι. Ἦτο φανερόν! Ὁ Διρκ Πέτερς βεβαίως δὲν θὰ εὕρισκεν ἐδῶ τὰ ἱχνη τοῦ Ἀρθούρου Πύμ!

Τοῦτο ἀπεδείκνυνεν ἐπίσης καὶ ἡ ἔκτακτος ἀταραξία τῶν μόνων ἐμφύχων ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔζων εἰς τὴν χώραν ἐκείνην. Ἡ παρουσία μας δὲν τα ἐξεφόβιζεν· οὔτε αἱ φῶκαι, οὔτε οἱ θαλάσσιοι ἐλέφαντες ἐδυθίζοντο ὑπὸ τὸ ὕδωρ· οἱ λάροι καὶ οἱ φαλακροκόκαρες δὲν ἐπέτῳν μακρὰν μας· οἱ δὲ λιπαρόχνηες ἐξηκολούθουν νὰ μένουν ἀκίνητοι εἰς τὴν γραμμὴν, ἐκλαμβάνοντες ἴσως ἡμᾶς ὡς πτηνὰ ἄλλου εἴδους. Βεβαίως ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἐβλεπον ἄνθρώπους!

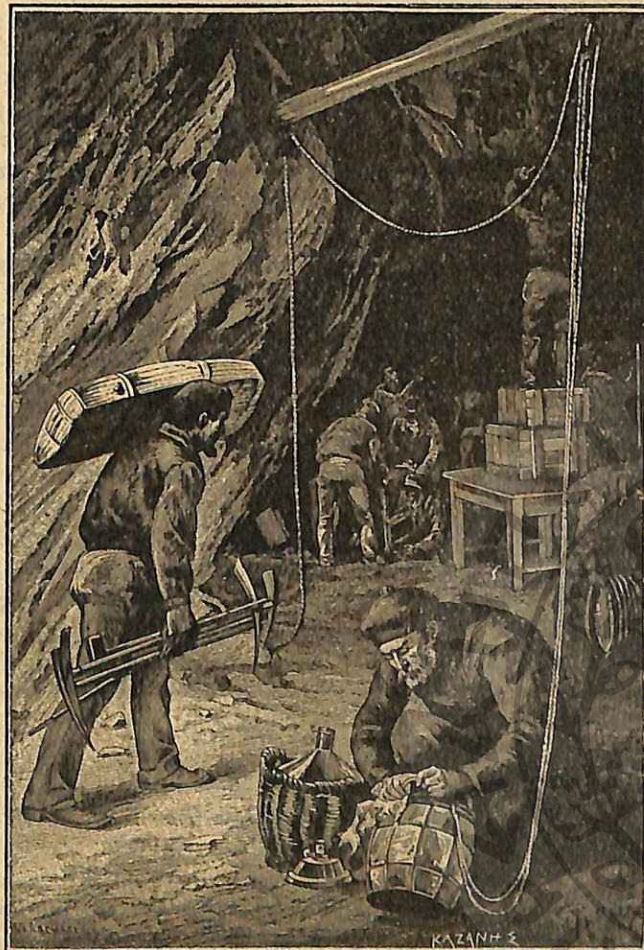
Ὅταν ἐπιστρέψαμεν εἰς τὴν ἀκτὴν, ὁ ναύκληρος ἀνεκάλυψε μὲ μεγάλῃν του χαρὰν πολλὰ εὐρύχωρα σπήλαια, ἐντὸς τῶν γρανιτίνων βράχων, ἱκανὰ νὰ μας χρησιμεύσουν ἄλλα μὲν ὡς κατοικία, ἄλλα δὲ ὡς ἀποθήκη. Οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ ἀπόφα-

σις, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλαμβάναμεν κατόπι, πρὸς τὸ παρὸν δὲν εἶχαμεν νὰ πράξωμεν ἄλλο τι καλλίτερον, παρὰ νὰ ἐναποθηκεύσωμεν ἀσφαλῶς τὸ φορτίον τοῦ Ἀλβράνο καὶ νὰ προβῶμεν εἰς πρόχειρον ἐγκατάστασιν.

Διὰ τῶν κλιτύων τοῦ ὀγκόπαγου ἐπανήλθομεν εἰς τὸ ὀροπέδιον, καὶ ὁ πλοίαρχος Λὰν Γκὺ συνεκάλεσε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰς συνάθροισιν. Οὐδεὶς ἔλειψεν, εἰμὴ μόνον ὁ Διρκ Πέτερς, ὁ ὁποῖος εἶχε διακόψῃ ὀριστικῶς πᾶσαν σχέσιν μετὰ τοῦ πληρώματος. Ὁ πλοίαρχος ἔλαβε τότε τὸν λόγον καὶ ἐξέθεσε τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων μετὰ πάσης ἀκρι-

βείας ἀλλὰ καὶ μετὰ θάρρους. Ἐν πρώτοις ὠμίλησε περὶ τῆς ἀνάγκης, ἥτις ἐπεβάλλετο, νὰ μετακομισθῇ ἀμέσως τὸ φορτίον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀσφαλισθῇ εἰς ἐν τῶν σπηλαίων τῆς ἀκτῆς. Ὡς πρὸς τὴν διατροφήν, διεβεβαίωσεν ὅτι τὰ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα εἶχαμεν, θὰ ἦσαν ἀρκετὰ δι' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ὅσον μακρὸς, ὅσον θριμύς καὶ ἂν ἦτο. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καυσίμου ὕλης, ἐδήλωσεν ὅτι ὁ ἀνθραξ δὲν θὰ μας ἔλειπεν, ἥρκει μόνον νὰ μὴ τον κατασπαταλήσωμεν, —καὶ ἦτο εὐκολον τοῦτο, διότι ὑπὸ τὸν τάπητα τῆς χιόνος καὶ τὸ κάλυμμα τῶν πάγων, οἱ διαχειμάζοντες ἀψφροῦν καὶ τὰ μεγαλῆτερα ψύχη τῆς πολιτικῆς ζώνης.

Ἐμενεν ἀκόμη ἐν ζήτημα δυσεπίλυτον καὶ ἀκανθῶδες, — τοῦτο δὲ ἀνεκινήθη ὑπὸ τοῦ ὑποναυκλήρου. Ἐπρόκειτο νὰ ποσασθῇ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ λέμβος, ἡ μόνη τὴν ὁποίαν εἶχαμεν εἰς τὴν διάθεσιν μας. Ἐπρεπε νὰ τὴν κρατήσωμεν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς διαχειμάσεως ἢ νὰ τὴν μεταχειρισθῶμεν πρὸς ἐπιστροφήν εἰς τὸ παρόντα; — Ὁ πλοίαρχος Λὰν Γκὺ δὲν ἠθέλησε νὰ ποσασθῇ. Ἐζήτησε μόνον νὰ ἀνδληθῇ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας. Ὅπως ὅποτε, εἶπε, δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονηθῇ ὅτι ἡ λέμβος μόνον δέκα ἢ δώδεκα ἄνδρας ἤμπορουσε νὰ περιλάβῃ. Ἐπομένως πρῶτα ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶν ὅλοι διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔμενον, ἂν ἀποφασίζετο ἡ ἀναχώρησις τῆς λέμβου, ὅτε καὶ θὰ ὠρίζοντο διὰ κλήρου οἱ ἐπιβάται τῆς. Συγχρόνως ὁ πλοίαρχος ἐδήλωσεν, ὅτι οὔτε ὁ Τζέμ Βέστι, οὔτε ὁ ναύκληρος, οὔτε ἐγώ, οὔτε αὐτός, εἶχομεν τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐξαιρεθῶμεν τῆς κληρώσεως, ἀλλ' ὅτι ὅλοι θὰ ὑπετασσόμεθα εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς τύχης. Προσέθεσε δὲ, ὅτι ὅσοι

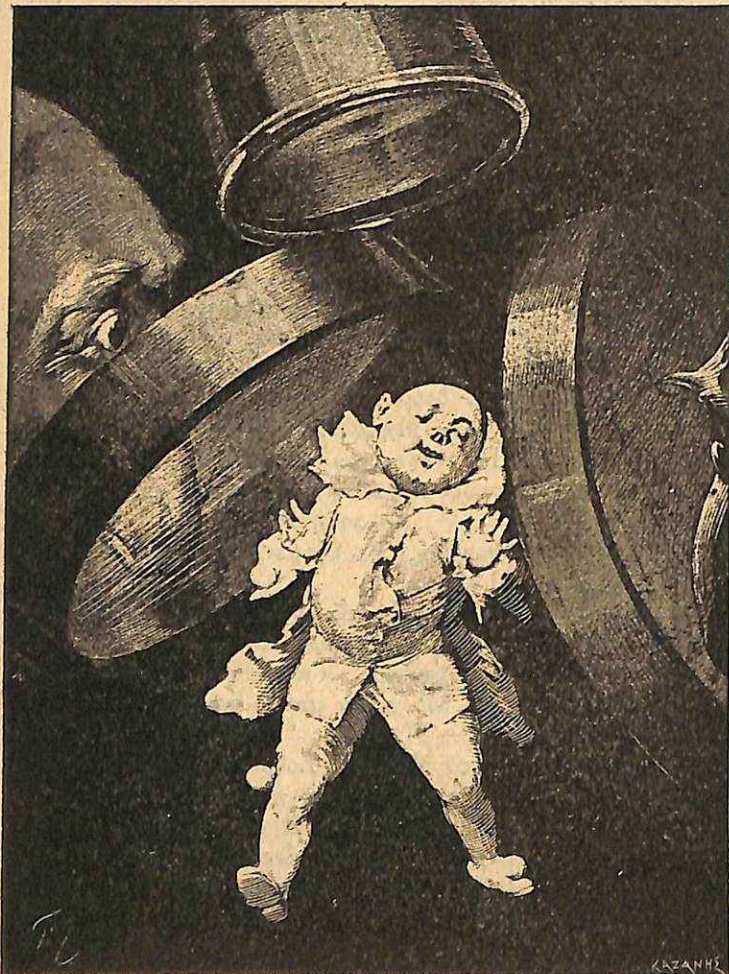

«Ὅλοι ἐφαίνοντο πειθαρχικοὶ καὶ ἀνέπτυσσον ζῆλον ἀξιεπαινον.» (Σελ 378, σὴλ. θ'.)

ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΤΟΥ ΓΙΟΥΛΙΒΕΡ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΩΝ ΓΙΓΑΝΤΩΝ [ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ χωριό, ὁ κύριος τοῦ Γιούλιβερ ἔβαλεν ἕνα τελάλη καὶ ἐπροσκάλεσε τὸ κοινὸν νὰ υπάγῃ νὰ ἰδῇ τὸν παράξενον ἀνθρωπάκον ποῦ εἶχε μαζί του. Καὶ ἔτρεξαν πιά οἱ περίεργοι, πλῆθος.

Ἀνέβασαν τὸν Γιούλιβερ ἐπάνω εἰς ἕνα τραπέζι, κ' ἐκεῖ τὸν ἔβαλαν νὰ κάμῃ ὅσα παιγνίδια ἤξευρε. Ἐτράβηξε τὸ σπαθάκι του καὶ τὸ ἐπαιξε σὰν ἐπιτήρειος ξιφομάχος· τοῦ ἔδωκαν ἕνα ἄχυρο, χονδρὸ σὰν σκουπόξυλο, καὶ μὲ αὐτό, σὰν νὰ ἦτο τουφέκι, ἔκαμε στρατιωτικὰ γυμνάσια· ὕστερα ἄρχισεν ἕνα σωρὸ ὑποκλίσεις, καὶ ἐμοίρασε διέξῃ καὶ ἀριστερᾷ φι-

λάκια καὶ χαμόγελα, ποῦ ἐμάγευσαν ὅλον τὸ πλῆθος. Ὅμως ἕνας μικρὸς μαθητὴς, πολὺ ἄτακτος, τοῦ ἔρριψεν ἕνα φουντούκι· εὐτυχῶς δὲν τὸν ἐπέτυχε, εἰδμενὴ θά τὸν ἐσκότονε χωρὶς ἄλλο, γιατί ἦταν περὶ τὸ μέγαλο καὶ ἀπὸ πεπόνι.

Ὁ κύριος τοῦ Γιούλιβερ ἐμάγευσεν ἕνα σωρὸ χρήματα, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τριγυρίσῃ ὅλον τὸ Βασίλειον, διὰ νὰ τὸν δείξῃ παντοῦ. Ἐταί ἀπὸ χωριὸ σὲ πόλι, καὶ ἀπὸ πόλι σὲ χωριό, ὁ Γιούλιβερ ἔφθασε καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Ἀλλὰ πρὶν ἀπὸ αὐτὸν εἶχε φθάσῃ ἡ φήμη του, καὶ γι-

αὐτὸ ὁ Βασιλεὺς τῶν Γιγάντων ἐμήνησεν ἀμέσως εἰς τὸν κύριον τοῦ Γιούλιβερ νὰ υπάγῃ εἰς τὸ παλάτι, καὶ νὰ τοῦ δείξῃ αὐτὸ τὸ θαῦμα.

Εἰς τὸ παλάτι ὑπεδέχθησαν τὸν Γιούλιβερ λαμπρὰ καὶ ἐθαύμασαν πολὺ τοὺς χαριτωμένους τοῦ τρόπου, τὸ μικρούτσικο καὶ εὐμορφὸ προσωπάκι του καὶ τὰ ἔξυπνα λογάκια του, —γιατί ἡ κόρη τοῦ κυρίου του, καθὼς ἔπαζε μαζί του τὸν εἶχε μάθῃ τὴν γλῶσσαν ποῦ ὠμιλοῦσαν οἱ Γίγαντες.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Βασιλεὺς δὲν ἤμποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί εἶδους ζῶον ἦτο τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πλοσματάκι, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐγύρισε καὶ τὸν ἐξαναγύρισε εἰς τὰ χερία του, σὰν νὰ ἦτο ἀκρίδα περίεργη, ἔκραξε τοὺς τρεῖς μεγαλητέρους σοφοὺς τοῦ βασιλείου του, καὶ τοὺς διέταξε νὰ ἐξετάσουν κατὰ βάθος τὸ ζωντανὸν ἐκεῖνο καὶ νὰ τοῦ εἰποῦν τί εἶνε.

Ἐφθασαν λοιπὸν οἱ σοφοί, ἐπῆραν τὸν Γιούλιβερ καὶ ἄρχισαν εὐθὺς νὰ τὸν κυττάζουν μὲ τὰ μικροσκοπία των καὶ νὰ τὸν ἐξετάζουν καὶ νὰ τὸν παρατηροῦν, καὶ νὰ συζητοῦν, καὶ νὰ μαλώνουν. Ἀλλὰ δὲν ἔφθασαν εἰς κανένα συμπέρασμα καὶ δὲν ἐσυμφώνησαν καθόλου. Ἐταί ὁ βασιλεὺς δὲν ἤμπορεσε νὰ λάβῃ μίαν γνώμην θετικὴν καὶ ἀληθινήν.

Τὸν Γιούλιβερ ὅμως τὸν ἐκράτησαν εἰς τὸ παλάτι, καὶ θὰ ἰδοῦμεν πλέον πῶς ἐπέρασε καὶ τί ἔκαμεν ἐκεῖ.

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

(Ἐπιστολὴ Τρίτη.)

Ἀγαπητοί μου,

Τώρα λοιπὸν πηγαίνωμεν εἰς τὸ σχολεῖον, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ Διδασκαλεῖον, ὅπως τὸ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι. Εἰς τὸν δρόμον φερόμεθα φρόνιμα, ὥστε δὲν προκαλοῦμεν τὰς ἐπιπλήξεις τοῦ παιδαγωγοῦ τὸν ὁποῖον ... δὲν ἔχομεν. Παραμερίζομεν εὐγενῶς πρὸ τῶν μεγαλητέρων, ἔχομεν σεμνῶς χαμηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὰς ἀδράς παιδικὰς παρειαὶς μας στολίζει τὸ χρῶμα τῆς αἰδοῦς... Συναντῶμεν τὸν Θεαγένην καὶ τὸν ὥραϊον Εὐφορίωνα μὲ δύο παιδαγωγούς. Ὁ Πρόας μᾶς τοὺς συνιστᾷ· εἶνε φίλοι του, συμμαθηταί του. Ἐνδύμεθα μὲ τὴν συντροφίαν των καὶ ἐξακολουθοῦμεν τὸν δρόμον μας, συνομιλοῦντες μὲ ζωηρότητα καὶ μ' εὐφροσύνην ὅσον εἴμποροῦμεν. Ὁ Εὐφορίων ἔχει πολλήν· οἱ λόγοι του εἶνε ἀρτυμένοι δι' ἄττικου ἄλματος. Σιγὰ σιγὰ θὰ συνειθίσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἡ καλὴ συναναστροφή εἶνε μέγας διδάσκαλος.

Ἐπιτελοῦς φθάνομεν εἰς τὸ Διδασκαλεῖον. Εἶνε δὲ τοῦτο ὥραϊον οἰκοδόμημα, ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ μακρὰν τῆς Ἀγορᾶς. Ὁ καιρὸς εἶνε ἀκόμη γλυκύς, καὶ οἱ συμμαθηταί μας μὲ τὸν διδάσκαλον εἶνε συνηθροισμένοι εἰς τὴν αὐλήν, δηλαδὴ εἰς τὴν θερινὴν αἴθουσαν τῶν παραδόσεων. Προχωροῦμεν ἐν τούτοις εἰς μίαν ὑπόστεγον στοάν καὶ ἀναρτῶμεν τοὺς σάκκους μας μὲ τὰ σκευάρια. Λαμβάνομεν μόνον ὅ,τι χρειάζεται διὰ τὸ μάθημα τῆς ὥρας ἐκείνης καὶ ἐπιστρέφομεν νὰ λάβωμεν τὴν θέσιν μας, νὰ καθήσωμεν ἐπὶ τοῦ μικροῦ μαθητικοῦ σκολυθρίου (σκαμνίου) τὸ ὁποῖον μᾶς ἀναμένει. Ὁ διδάσκαλος κάθεται ἐπὶ ἑδρας μετὰ προσκλίντρου (καρέκλας) καὶ κρατεῖ λύραν, ὅπως καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ μαθητὴς, ὁ ὁποῖος ἀπαγγέλλει μελωδικῶς στίχους τοῦ Ὁμήρου, συνοδευόμενος διὰ τῆς λύρας. Συχνὰ ὁ διδάσκαλος τὸν διακόπτει καὶ τὸν διορθώνει, ὁσάκις δὲ ὁ πρῶτος τύχῃ νὰ λησμονήσῃ κανένα στίχον, ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ ἄλλον τινὰ μαθητήν. Καὶ τὸ μάθημα τοῦ Ὁμήρου οὐ χωρεῖ, καὶ τὸ ἀκούομεν, καὶ μένομεν ἐκστατικοί. Τί ὄνειρον δι' ἡμᾶς τοὺς δυστυχεῖς, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ἕν χωρίον ὁμηρικόν, χρειάζομεθα λεξικά καὶ συντακτικὰ καὶ γραμματικὰ καὶ σχόλια καὶ ἐξηγήσεις... Ἐδῶ ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτά. Τὰ θεῖα ἔπη εἶνε γραμμένα σχεδὸν εἰς τὴν γλῶσσάν μας. Τὰ ἐννοοῦμεν ἀμέσως· μόνον νὰ τὰ παγγέλωμεν, νὰ τὰ ψάλλωμεν μανθάνο-

μεν. Οὔτε εἶνε ἀνάγκη νὰ μας τα ἐξηγήσῃ ὁ διδάσκαλος. Μόνον τὸ διδάγμα, τὸ ὁποῖον περιέχουν, μᾶς ἐξαίρει κάποτε καὶ μας ἀποκαλύπτει. Καὶ τοῦτο θὰ γίνῃ δι' ὅλους τοὺς ποιητὰς καὶ δι' ὅλους τοὺς πεζοὺς, τάποσπάσματα τῶν ὁποίων θὰ μάθωμεν εἰς τὸ διδασκαλεῖον, κατὰ τὰ δύο ἢ τρία ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐδῶ φοίτησίς μας.

Καὶ ἐν ἄλλο θὰ μας ἐκπλήξῃ· ἡ ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν εἰς αὐτὸ τὸ σχολεῖον. Οὔτε κατάλογος ἀναγινώσκειται, οὔτε ἀπουσίαι σημειονοῦνται, οὔτε ἐξετάσεις γίνονται, οὔτε ἀπολυτήρια δίδονται. Εἴμποροῦμεν νὰ ἔλθωμεν καὶ νὰ φύγωμεν ὅποτε θέλομεν. Ἐρχόμεθα, διότι αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ ἔλθωμεν, νὰ μάθωμεν, νὰ φωτισθῶμεν. Πᾶς πολίτης ἀθηναῖος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ταύτην· τὴν ἀναπνέει, οὕτως εἶπεῖν, μαζί μὲ τὸν ἀέρα τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἅμα κουρασθῶμεν, φεύγομεν καὶ πηγαίνομεν ἄλλοι—εἰς τὴν παλαιστραν

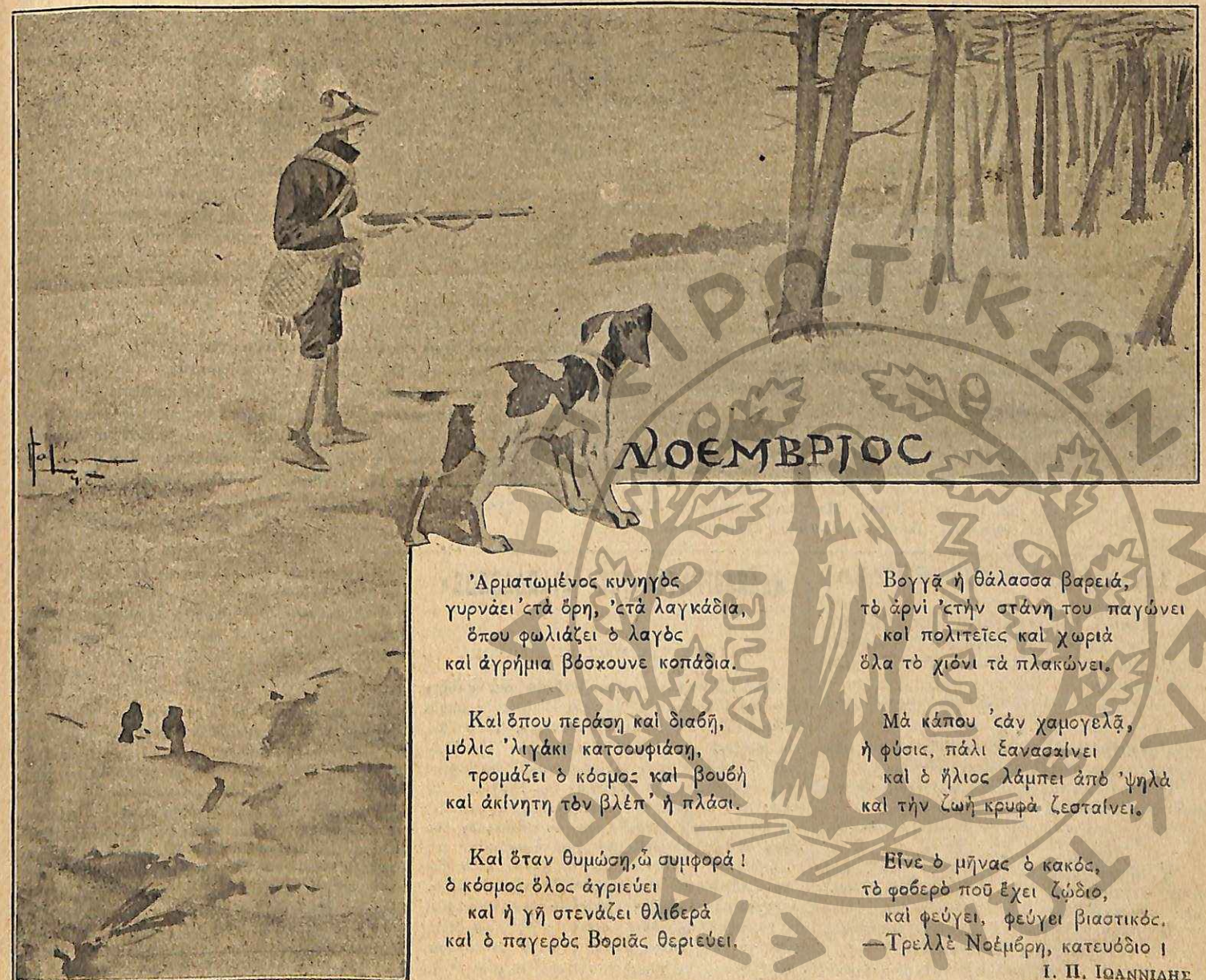
π. χ.—διὰ νὰ ἐπανεέλθωμεν ὅταν πάλιν θὰ ἔχωμεν ὄρεξιν. Πρόγραμμα μαθημάτων κυρίως εἰπέναι δὲν ὑπάρχει· καὶ ἡ διδασκαλία εἶνε τὸσον εὐκόλος, τὸσον ὀλίγον κοπιαστική, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη θερῶν διακοπῶν, ὅπως σήμερον. Τὰ μαθήματα λοιπὸν ἐξακολουθοῦν ὅλον τὸ ἔτος ἀδιάκοπα, ἐκτὸς τῶν ἑορτασίων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι εἶνε πάρα πολλαὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ Δωρὴ μᾶς παρουσιάζει τὸν Πρόαντα ἀπερχόμενον μετὰ τῶν φίλων του, διὰ νὰ περάσῃ τὰς διακοπὰς εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ πατρὸς του. Μὴ νομίζετε ἐκ τούτου ὅτι αἱ Διακοπαὶ ἦσαν γενικαὶ καὶ καθιερωμεναί. Μόνον ὁ Πρόας ἠθέλησε νὰ διέλθῃ τὸν μῆνα τοῦ τρυγητοῦ μετὰ τῶν γονέων του, νὰ κάμῃ δηλαδὴ ἰδικὰς του διακοπὰς, νὰ παραλάβῃ δὲ καὶ τοὺς φίλους του. Ἐμποροῦσε νὰ το κάμῃ καὶ τὸν χειμῶνα, ἂν ἤθελε. Εἶχεν ὅλην τὴν ἐλευθερίαν. Ὁ διδάσκαλος δὲν θὰ τοῦ ἔκαμεν καμμίαν παρατήρησιν.

Ἀλλά,—θὰ μ' ἐρωτήσετε,—καὶ τὰ πολὺ μικρὰ παιδία τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν εἶχον; Ὁχι. Ἄν δὲν ἦσαν τὸσον περὶωρισμένα, ὅπως σήμερον, δὲν ἦσαν ὅμως καὶ ἐντελῶς ἐλεύθερα. Ὁ κανονισμὸς τοῦ Γραμματοδιδασκαλείου, ὅπου οἱ παῖδες ἐδιδάσκοντο τὰ πρῶτα γράμματα (ὅσοι δὲν τα ἐδιδάσκοντο κατ' οἶκον ὑπὸ τῶν γονέων των, ὅπως ὁ Πρόας) ἦτο κάπως αὐστηρότερος. Ἀλλ' εἰς τὸ Διδασκαλεῖον—ἀντιστοιχοῦν τρόπον τινὰ μὲ τὸ ἰδικόν μας Γυμνάσιον,—ἡ ἐλευθερία ἐγένετο πολὺ μεγαλητέρα. ἀκόμη δὲ μεγαλητέρα εἰς τὰς σχολὰς τῶν Φιλοσόφων καὶ τῶν Ρητόρων, ἀντιστοιχοῦσας μὲ τὸ ἰδικόν μας Πανεπιστήμιον, ὅπου συνεπλήρου τὴν ἀγωγὴν των οἱ ἀθηναῖοι καὶ πέραν τῆς ἐφηλικῆς ἡλικίας.

Ἀλλὰ περὶ τούτων εἰς τὴν προσεχῇ ἐπιστολήν.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ἀρματωμένος κυνηγὸς
γυρνᾷ ἐστὰ ὄρη, ἐστὰ λαγκάδια,
ὅπου φωλιάζει ὁ λαγὸς
καὶ ἀγρήμια βόσκουνε κοπάδια.

Καὶ ὅπου περάσῃ καὶ διαβῇ,
μόλις 'λιγάκι κατσοφυιάσῃ,
τρομάζει ὁ κόσμος καὶ βουβή
καὶ ἀκίνητη τὸν βλέπ' ἡ πλάσι.

Καὶ ὅταν θυμῶσῃ, ὡ συμφορὰ!
ὁ κόσμος ὅλος ἀγριεύει
καὶ ἡ γῆ στενάζει θλιβερά
καὶ ὁ παγερὸς Βοριάς θεριεύει.

Βογγᾶ ἡ θάλασσα βαρεῖα,
τὸ ἀρνὶ ἐκτὴν στάνῃ του παγώνει
καὶ πολίτεες καὶ χωριά
ὅλα τὸ χιόνι τὰ πλακώνει.

Μὰ κάπου 'άν χαμογελᾷ,
ἡ φύσις, πάλι ξανασαίνει
καὶ ὁ ἥλιος λάμπει ἀπὸ 'ψηλά
καὶ τὴν ζωὴν κρυφὰ ζεσταίνει.

Εἶνε ὁ μῆνας ὁ κακός,
τὸ φοβερὸ ποῦ ἔχει ζῶδιον,
καὶ φεύγει, φεύγει βιαστικός,
—Τρελλὲ Νοέμβρη, κατευόδιο!

Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

